Mitä tekoäly on ? / Tekoälyn perusteet

Kimmo Yli-Savola, Iitin kansalaisopisto
kiylisa@gmail.com
050 37 37 313

1

Kurssin aloitus ja tavoitteet

3 kertaa klo 15-17.30, käytännönläheinen sisältö

Tavoitteet: **Ymmärtää mitä tekoäly on, kokeilla käytännössä, saada omalla laitteella käyttöön**

Keskustella hyödyistä ja miten voi itse hyödyntää

Rohkaista omaehtoiseen käyttöön ja alentaa käyttöönottokynnystä

2

Mitä tekoäly tarkoittaa?

- Tietokoneen kyky oppia ja suorittaa tehtäviä

"Siistit jutut, joihin älylaitteet eivät yksin pysty"

- Mallintaa ihmisen ajattelua, päätöksentekoa tai luovuutta

"Ihmisen älykästä käyttäytymistä matkivat laitteet"

- Käytössä arjessa: hakukoneet, käännöspalvelut, puheentunnistus, monet jo nykyisin käyttävät laitteet hyödyntävät tekoälyä

3

Keskeiset käsitteet

- Koneoppiminen: tietokone oppii datasta

Tiedon määrä valtava

- Generatiivinen tekoäly: tuottaa uutta sisältöä (tekstiä, kuvia, videoita, musiikkia)
- Kielimalli: ymmärtää ja tuottaa luonnollista kieltä
- Neuroverkot: laskennallinen malli, joka jäljittelee ihmisaivoja

4

Tekoäly arjessa

- Hakukoneet ja mainokset
- Sähköpostin roskapostisuodattimet
- Netflixin ja Spotifyn suositukset
- Puheohjaus: Siri, Alexa, Google Assistant
- Kuvantunnistus ja kasvojentunnistus

5

Harjoitus

- Avataan ChatGPT (tai vastaava työkalu)
- Kysytään: Kirjoita resepti, jossa on perunaa ja kalaa
- Keskustellaan: mitä hyvää ja mitä puutteita vastauksessa on

6

Yhteenveto ja kotitehtävä

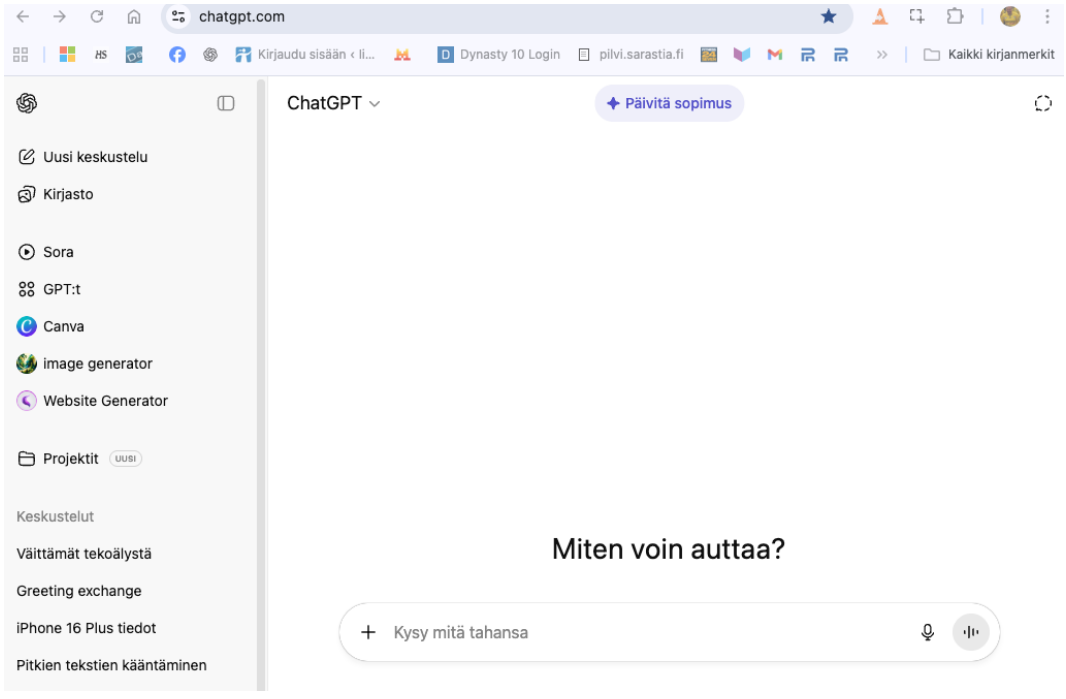
- Tekoäly = koneen kyky oppia ja toimia ihmismäisesti
- Olemme kokeilleet ensimmäisen kerran käytännössä

Kotitehtävä: kokeile yhtä tekoälysovellusta kotona ja kirjaa muistiin:

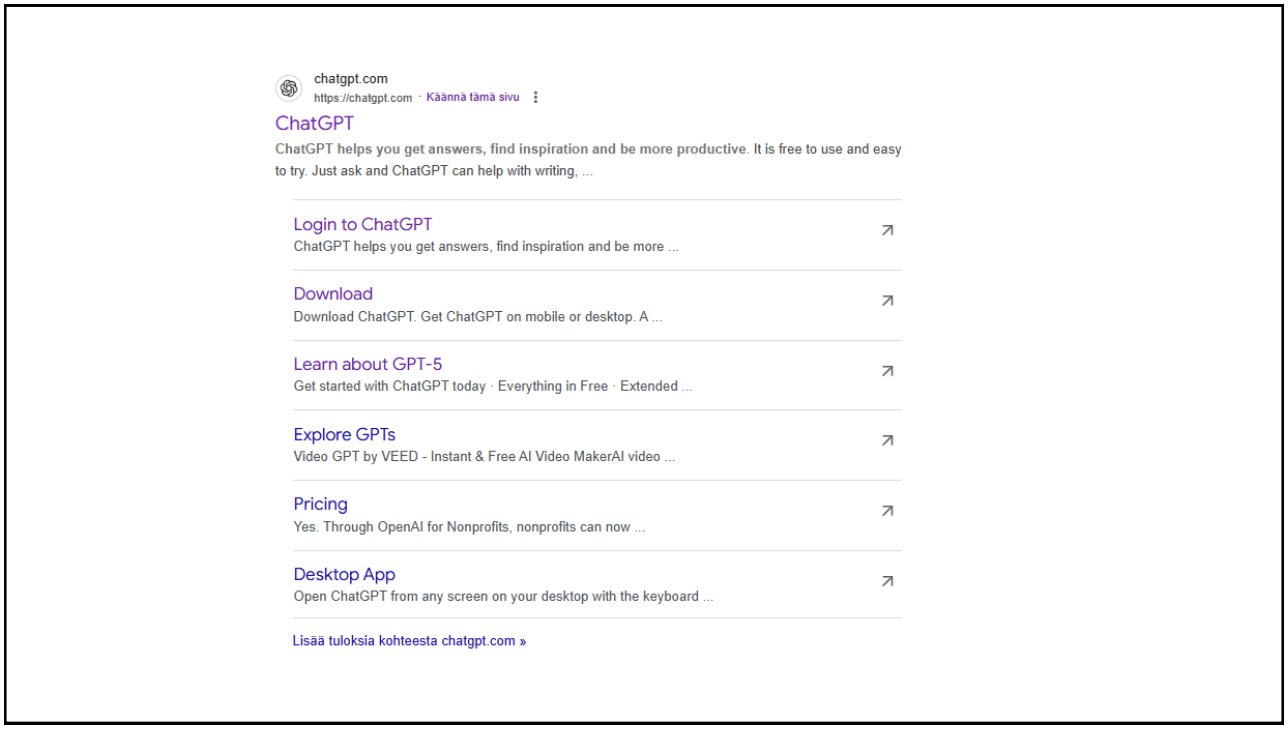
– Mitä kokeilit?

– Mihin käyttöön sitä voisi ajatella?

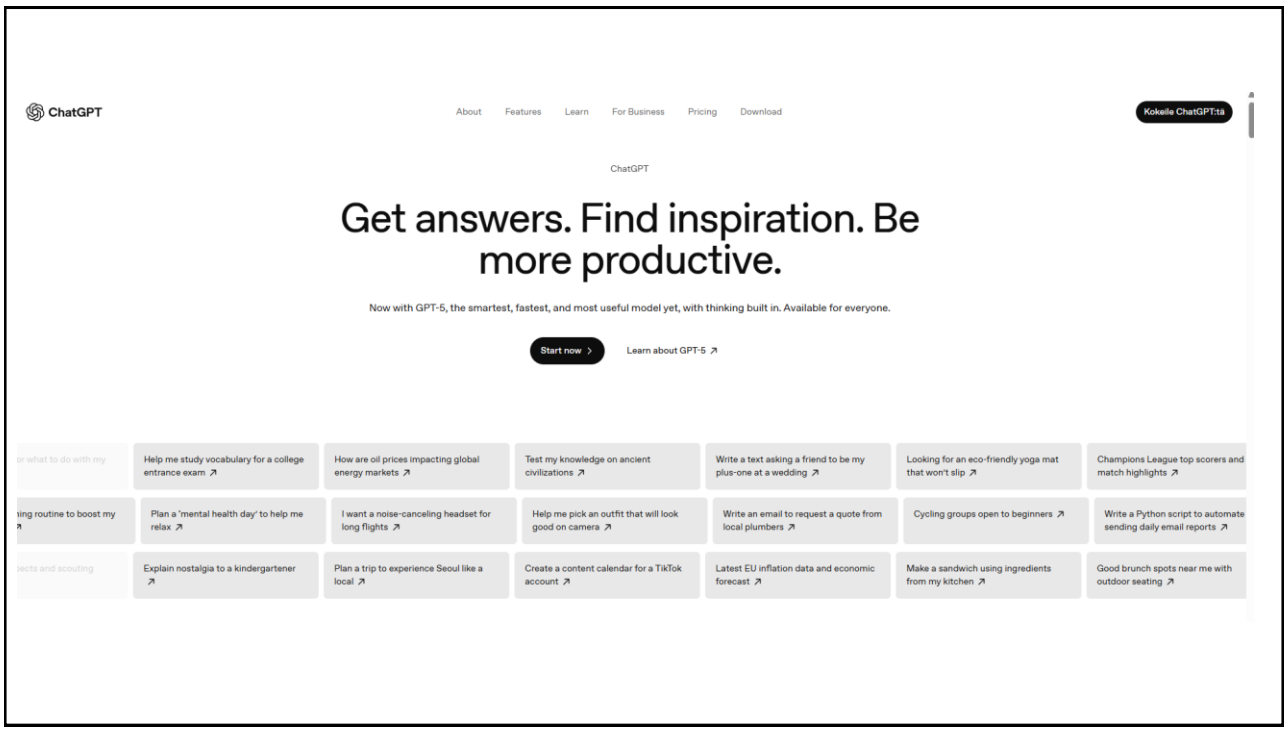
7

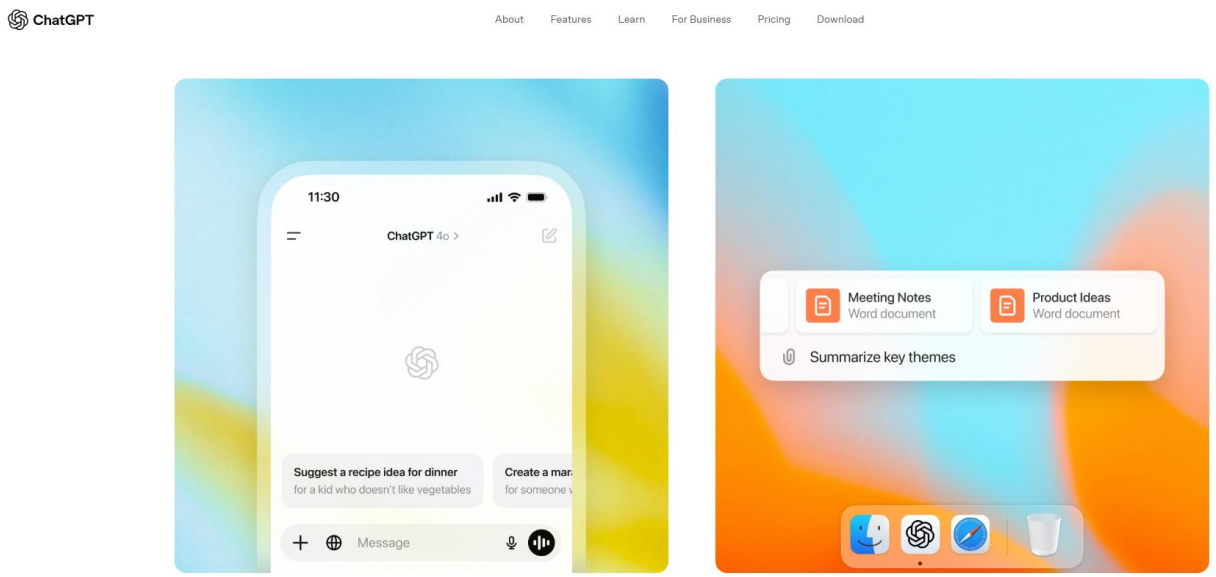
8

chatgpt.com
https://chatgpt.com · Käännä tämä sivu
ChatGPT
ChatGPT helps you get answers, find inspiration and be more productive. It is free to use and easy to try. Just ask and ChatGPT can help with writing, ...
Login to ChatGPT
ChatGPT helps you get answers, find inspiration and be more ...
Download
Download ChatGPT. Get ChatGPT on mobile or desktop. A ...
Learn about GPT-5
Get started with ChatGPT today · Everything in Free · Extended ...
Explore GPTs
Video GPT by VEED - Instant & Free AI Video MakerAI video ...
Pricing
Yes. Through OpenAI for Nonprofits, nonprofits can now ...
Desktop App
Open ChatGPT from any screen on your desktop with the keyboard ...
Lisää tuloksia kohteesta chatgpt.com »

9

ChatGPT
About
Features
Learn
For Business
Pricing
Download
Kokeile ChatGPT:tä
ChatGPT
Get answers. Find inspiration. Be more productive.
Now with GPT-5, the smartest, fastest, and most useful model yet, with thinking built in. Available for everyone.
Start now
Learn about GPT-5
Help me study vocabulary for a college entrance exam
How are oil prices impacting global energy markets
Test my knowledge on ancient civilizations
Write a text asking a friend to be my plus-one at a wedding
Looking for an eco-friendly yoga mat that won't slip
Champions League top scorers and match highlights
Plan a 'mental health day' to help me relax
I want a noise-canceling headset for long flights
Help me pick an outfit that will look good on camera
Write an email to request a quote from local plumbers
Cycling groups open to beginners
Write a Python script to automate sending daily email reports
Explain nostalgia to a kindergartener
Plan a trip to experience Seoul like a local
Create a content calendar for a TikTok account
Latest EU inflation data and economic forecast
Make a sandwich using ingredients from my kitchen
Good brunch spots near me with outdoor seating

10

11

Mihin tekoälyä voi käyttää 1/ 6?

📝 Teksti ja kirjoittaminen

- **Kielenhuolto ja oikoluku** – esim. virheiden korjaus, tekstin selkeyttäminen.
- **Tyylin muokkaus** – virallinen ↔ rento, lyhyt ↔ pitkä.
- **Käännökset** – eri kielille, myös murteet tai helppolukuinen kieli.
- **Ideointi** – runot, tarinat, kurssien kuvaukset, mainostekstit.

12

Mihin tekoälyä voi käyttää 2/6 ?

📊 **Työ ja oppiminen**

- **PowerPoint-esitysten teko** – rungon tai valmiiden diojen luonti.
- **Raportit ja muistioiden muokkaus** – viralliseen muotoon.
- **Taulukot ja listat** – esim. Excel-pohjat, aikataulut.
- **Kysymys- ja testitehtävät** – monivalinnat, väittämät oikein/väärin, esseekysymykset.

13

Mihin tekoälyä voi käyttää 3/6 ?

🎨 **Kuvalliset kuvien käsittely / luonti /esimerkit**

- **Kuvien luominen** – esim. julisteita, some-kuvia, kuvituksia.
- **Kuvien muokkaus** – väri- tai tyylimuutokset, elementtien lisääminen/poistaminen.
- **Infografiikat** – havainnollistavia kaavioita tai oppimateriaaleja

14

Mihin tekoälyä voi käyttää 4/6 ?

Ääni ja media

- **Podcastin käsikirjoitus** – keskustelun rungot
- **Puheen muuttaminen tekstiksi** – muistiinpanojen teko
- **Tekstin muuttaminen puheeksi** – esimerkiksi oppimateriaali ääneen luettuna
- Keskuttelu, jutustutelu, ajanviete (älypuhelin)

15

Mihin tekoälyä voi käyttää 5/6 ?

Tiedonhaku ja apu

- **Ajankohtainen tieto** – uutiset, tapahtumat, tuotteet
- **Yhteenvetojen teko** – pitkistä teksteistä lyhennelmät
- **Vertailut** – esim. laitteet, hinnat, kurssivaihtoehdot

16

Mihin tekoälyä voi käyttää 6/6 ?

🤝 **Arjen apu**

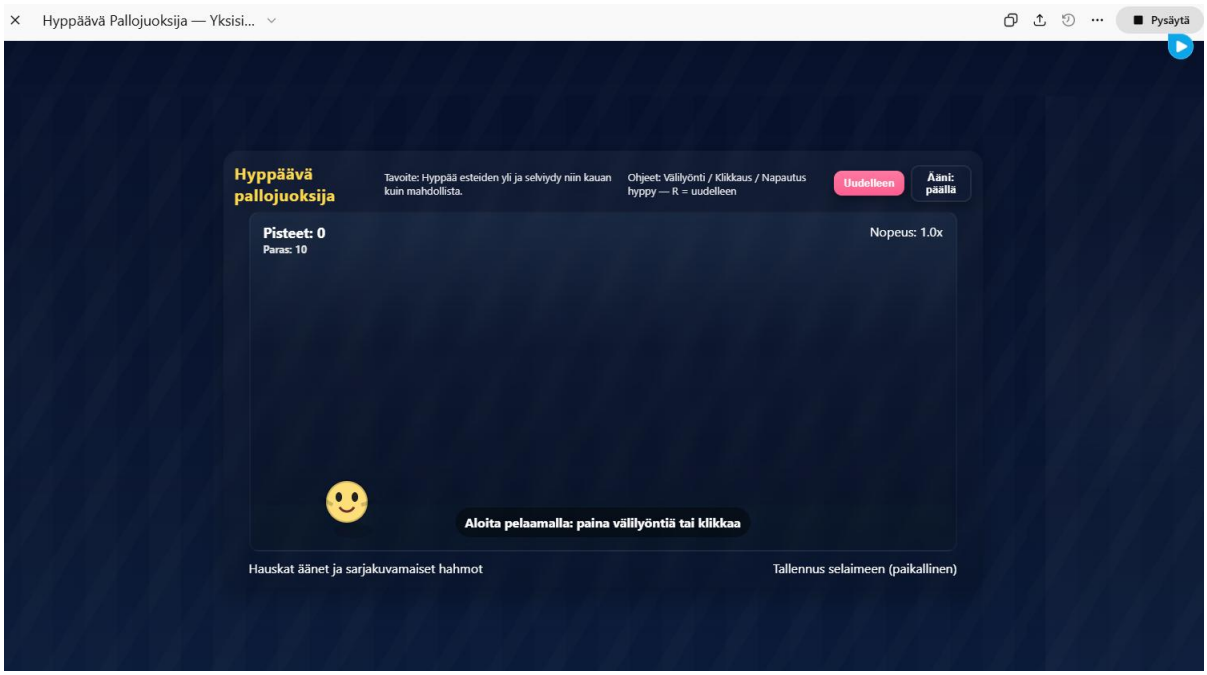
- **Reseptit ja ruoanlaittoideat**.
- **Matkasuunnitelmat**.
- **Harjoitusohjelmat** – liikunta, kieli, musiikki
- **Kalenterin ja muistutusten valmistelu**

17

Luo yksisivuinen sovellus yhteen HTML-tiedostoon seuraavien vaatimusten mukaisesti:

- Nimi: Hyppäävä pallojuoksija
- Tavoite: Hyppää esteiden yli selviytyäksesi niin kauan kuin mahdollista.
- Ominaisuudet: Nopeuden lisääminen, korkeiden pisteiden seuranta, uusintapainike ja hauskat äänet toiminnoille ja tapahtumille.
- Käyttöliittymän tulisi olla värikäs ja siinä tulisi olla äärettömän syvät vieritystaustat.
- Hahmojen tulisi näyttää sarjakuvamaisilta ja hauskoilta katsella.
- Pelin on oltava nautinnollinen kaikille.
- Ohjelman tekstit tulee olla suomenkielellä

18

19

Esimerkki kehotteesta / prompista / kehotteesta

1. 📝 Teksti – Kurssin esittelyteksti

Pyyntö: Tee lyhyt ja houkutteleva kurssikuvaus "Tekoälyn perusteet senioreille".

👉 Esimerkkivastaus tekoälyltä:

Tule tutustumaan tekoälyn maailmaan matalalla kynnyksellä! Kurssilla opit, mitä tekoäly tarkoittaa ja miten voit hyödyntää sitä arjessa – esimerkiksi kirjoittamisessa, tiedonhaussa ja kuvien tekemisessä.

Opetus on selkeää, käytännönläheistä ja etenee rauhalliseen tahtiin. Ei ennakkotaitoja.

20

2. 🎨 Kuva – Some-mainoskurssille
Pyyntö: Tee valokuvamainen kuva, jossa senioriopiskelijat käyttävät tietokonetta luokkahuoneessa.

21